

การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดเชียงราย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดเชียงราย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

IMPLEMENTATION OF THE SUFFICIENCY EDUCATION INSTITUTION ASSESSMENT
CRITERIA OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER CHIANG RAI PROVINCIAL
OFFICE OF NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2023

Copyright 2023 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

จังหวัดเชียงราย

ของ อธิวัฒน์ ทิพย์จักร์

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนต์นภัส มโนการณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร คล้ายอ่ำ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชระ จตุพร)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:

ผู้ศึกษาค้นคว้า: อธิวัฒน์ ทิพย์จักร์, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา),
มหาวิทยาลัยพะเยา, 2566

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร คล้ายอ่ำ

คำสำคัญ: เกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียง, สถานศึกษา

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย 2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำแนกตามขนาดและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ใช้การเปิดตารางเครซีและมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 94 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก พบว่า การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ระดับมาก รองมา คือ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ระดับมาก รองลงมา ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ระดับมาก รองลงมา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ระดับมาก

2. แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ในภาพรวมจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 ในทุกด้าน

3. แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ในภาพรวมจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 ในทุกด้าน

Title: IMPLEMENTATION OF THE SUFFICIENCY EDUCATION INSTITUTION ASSESSMENT CRITERIA OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER CHIANG RAI PROVINCIAL OFFICE OF NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION

Author: ATHIWAT TIPJAK, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2023

Advisor: Assistant Professor Dr. sunthon Khlal um

Keywords: Management According to the Philosophy of Sufficiency Economy, Educational Institutions

ABSTRACT

Objectives 1. To study the Implementation of the Sufficiency Education Institution Assessment Criteria of Educational Institutions Under Chiang Rai Provincial Office of Non-Formal and Informal Education 2. To compare the Implementation of the Sufficiency Education Institution Assessment Criteria of Educational Institutions Under Chiang Rai Provincial Office of Non-Formal and Informal Education Classified by size and work experience Samples used in the study Using the opening of the Crazy and Morgan tables, a sample of 94 people was obtained using a stratified random method. The tools used are questionnaires, 5-level estimation scales, data analysis criteria such as frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and one-way ANOVA analysis.

The research results found that

1. Implementation of the Sufficiency Education Institution Assessment Criteria Under Chiang Rai Provincial Office of Non-Formal and Informal Education Overall, it was at a high level. The aspect with the highest averages was the management of educational institutions at a high level, followed by outcomes/images of success, at a high level, followed by personnel development of educational institutions, at a high level, followed by learning activities for student development, at a high level. The aspect with the lowest average was curriculum and teaching and learning management at a high level.

2. Displays the results of comparing opinions of administrators and teachers. that have to continue the operation according to the criteria for the evaluation of sufficiency education institutions of educational institutions In the overall picture classified by size of educational institutes, small, medium and large, it was found that there was no difference. Statistically significant at 0.05 in all aspects.

3. Displays the results of comparing opinions of administrators and teachers. which has continued to operate according to the criteria for the assessment of sufficiency education institutions of educational institutions Overall classified by work experience found no difference Statistically significant at 0.05 in all aspects.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คณะผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ดร.วิเลขา ลีสุวรรณ ชำราชากร บำนาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดร.ธีระศักดิ์ โนชัย ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนจันจว้าวิทยาكم สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า และขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ที่ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวก และความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบ และอุทิศแด่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนครอบครัวที่มีส่วนสนับสนุนและให้กำลังใจ ด้วยดีตลอดมา ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

อชิวัฒน์ ทิพย์จักร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย ประจำปีงบประมาณ 2565	9
ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	14
แนวคิดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
สรุปกรอบแนวคิด	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	47
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน.....	47
ตอนที่ 2 แสดงผลการศึกษาดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงราย.....	49
ตอนที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษา พอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย	60
บทที่ 5 บทสรุป	63
สรุปผลการวิจัย.....	63
อภิปรายผลการวิจัย.....	66
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก.....	76
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	77
ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC: Index of Objective Congruence)	78
ภาคผนวก ค ผลการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Try Out).....	88
ภาคผนวก ง แบบสอบถามการวิจัย	89
ประวัติผู้วิจัย.....	99

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา	42
ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย (n = 108).....	49
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา.....	50
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ด้านที่ 2 หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	52
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ด้านที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	54
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	56
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ด้านที่ 5 ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	58
ตาราง 9 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	60
ตาราง 10 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของครูและผู้บริหาร.....	61

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	15
ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	41

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคมและสร้างประเทศชาติ และเป็นกลไกหลักในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยอย่างรวดเร็วในโลกศตวรรษที่ 21 การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาศักยภาพของประชากรของประเทศ เพื่อสร้างโอกาสในการแข่งขันในเวทีโลก ภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมแบบทุนนิยมประเทศต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้ทั่วโลกจึงต่างที่จะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรด้วยการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้มีคุณภาพทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันด้านต่าง ๆ ตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการแรงงานทั้งในภาคการผลิตและการพัฒนาประเทศภายใต้การเปลี่ยนแปลงจากกระแสโลกาภิวัตน์ และปัญหาภายในประเทศที่ไทยต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมแห่งความเจริญงอกงามด้านประเพณีและวัฒนธรรม ยึดมั่นในศีลธรรมอันดีงามและมีความสามารถในการพัฒนาจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560–2579 หน้า 1) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษาประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency) โดยนำยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) มาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ (แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560–2579, หน้า 9) ซึ่งประเทศไทยได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) เพื่อให้การพัฒนาประเทศมีความต่อเนื่องและมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูงภายใน ปี 2579 ภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมไทยที่มีการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืนมีความเป็นธรรมในสังคมตรวจสอบได้ คนไทยในอนาคตจึงต้องมีศักยภาพและร่วมกันพัฒนาประเทศ สามารถปรับตัว

รองรับบริบทการพัฒนาในอนาคต มีทักษะในการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ต่อการเปลี่ยนแปลง ภายใต้อำนาจแห่งการเรียนรู้ที่ประชาชนคนไทยทุกคนสามารถเรียนรู้ ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560–2579, หน้า 9) ปัจจุบันเมื่อการพัฒนา ประเทศกำหนดทิศทางไปสู่สังคมแห่งความพอเพียง ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องนำหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาให้ได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสม จะต้องสอนให้เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ผู้เรียนผู้รับบริการได้คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีในการดำเนินชีวิต มีการตัดสินใจ บนพื้นฐานของความรู้ คุณธรรม และเตรียมตัวให้พร้อม ยอมรับต่อความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างรู้เท่าทัน รวมถึงต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ เพื่อให้เกิดความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ ฝึกฝนตนเอง ให้มีความรอบคอบ และระมัดระวัง โดยใช้สติปัญญาในการทำงานและการดำเนินชีวิต สิ่งที่สำคัญยังต้องเน้นย้ำให้เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ผู้เรียนผู้รับบริการให้เป็นผู้ที่มี ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม อดทน ซื่อสัตย์ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รู้จักการแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข

กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายในการส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา โดยมีเป้าประสงค์พัฒนาการจัดการศึกษาตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เด็กเยาวชนและประชาชนมีคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” โดยได้กำหนดให้มีการพัฒนาสถานศึกษาทุกระดับ ผ่านการประเมินและ เกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของสถานศึกษาทั่วประเทศ และเพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาดังกล่าว ของแต่ละ องค์กรเป็นไปอย่างมีคุณภาพมีระบบที่ชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งเป็นหลักประกัน คุณภาพของสถานศึกษาพอเพียง ให้หน่วยงานที่จะดำเนินการพัฒนาและขยายผลการประเมิน สถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) กระทรวงศึกษาธิการ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา จึงได้กำหนด หลักเกณฑ์ในการประเมินสถานศึกษาเพื่อให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นแนวทางในการ ปฏิบัติ ต่อมาด้วยกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเพิ่มเติมโดยการมุ่งพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่ง ให้สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเพื่อให้ การพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณภาพด้วยความยั่งยืน จึงต้องมีการพัฒนา “สถานศึกษาพอเพียง”

ให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาและเสริมศักยภาพ “สถานศึกษาพอเพียง” ให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” ให้เป็นบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัดโดยอาจร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการดำเนินงานตามความเหมาะสมและศักยภาพของสถานศึกษา ตลอดจนกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทหน้าที่ แนวทางในการพัฒนา และพัฒนาเกณฑ์การประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา หน่วยงานต่าง ๆ ได้นำไปใช้และพัฒนาการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ด้วยเห็นว่ามีเหมาะสมต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ มีคุณธรรม เกิดทักษะในการพัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถนำองค์ความรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตอย่างเป็นรูปธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างยั่งยืน จึงได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดน้อมนำพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทุกโครงการ หรือโครงการอันเกี่ยวเนื่องจากราชวงศ์

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ทั้ง 18 แห่ง ซึ่งเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการบริหารจัดการของสถานศึกษา รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียน นักศึกษา ผู้เรียนผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป โดยใช้แนวทางการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา 5 ด้านของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ คือ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งก็ได้ดำเนินการได้ผลในระดับหนึ่งแล้ว จากการศึกษาวิเคราะห์สภาพบริบทด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักศึกษา พบว่าศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ทั้ง 18 แห่ง ในสังกัดสำนักงาน

ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ยังต้องมีการดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ พัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อมุ่งเสริมเจตคติ ปณิธานคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมในการยกระดับสถานศึกษาให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่มเป้าหมาย แล้วยังเป็นการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา เพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และเพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารและครู

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำนวน 18 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 18 คน ครู กศน. ตำบล 124 คน รวมทั้งสิ้น 142 คน

จากนั้นผู้วิจัยทำการเลือกตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.ตำบล โดยการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (สุวิมล ติรภานันท์, 2554, หน้า 179) ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 14 คน ครู กศน.ตำบล 94 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา จากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดการดำเนินงานที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1 ขนาดของสถานศึกษา

1.1.1 ขนาดเล็ก

1.1.2 ขนาดกลาง

1.1.3 ขนาดใหญ่

1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน

1.2.1 ต่ำกว่า 5 ปี

1.2.2 5–10 ปี

1.2.3 11–15 ปี

1.2.4 15 ปีขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม

การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ซึ่งวิเคราะห์มาจากเกณฑ์การประเมินการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

2.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

2.5 ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ

ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งศึกษาผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำนวน 18 แห่ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่มีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วผ่านการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็น

“สถานศึกษาพอเพียง” ด้วยเกณฑ์การประเมิน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ

ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา ที่ดำเนินการในการบริหารจัดการในสถานศึกษาโดยมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งในด้านนโยบาย วิชาการ งบประมาณ และบริหารทั่วไป เพื่อต้องการพัฒนาหรือให้บริการทางการศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย แล้วบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่องค์กรได้กำหนดไว้ และสามารถให้บริการทางการศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้โดยมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการกับเนื้อหาสาระวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนเชื่อมโยงไปถึงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อต้องการเสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของกลุ่มเป้าหมาย

ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเข้ากับกิจกรรมเพื่อมุ่งเสริมเจตคติ ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ การจัดประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ที่มุ่งจะเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงาน ความรู้ความสามารถ ทักษะและทัศนคติของบุคลากรให้เป็นไปทางที่ดีขึ้น โดยการสร้างความเข้าใจ และสร้างความตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาแล้วนั้นปฏิบัติงานได้ผลตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารจัดการในสถานศึกษาและประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อสถานศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาตลอดถึงผู้เรียน

สถานศึกษา หมายถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ทั้ง 18 แห่ง ได้แก่ อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอเวียงชัย อำเภอเวียงเชียงรุ้ง อำเภอพาน อำเภอแม่ ล อำเภอป่าแดด อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอแม่สรวย อำเภอขุนตาน อำเภอพญาเม็งราย อำเภอเทิง อำเภอเชียงของ อำเภอเวียงแก่น อำเภอดอยหลวง อำเภอแม่จัน อำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอ เชียงแสน อำเภอแม่สาย ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอ ทั้ง 18 แห่ง ได้แก่ อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอเวียงชัย อำเภอเวียงเชียงรุ้ง อำเภอพาน อำเภอแม่ลาว อำเภอป่าแดด อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอแม่สรวย อำเภอขุนตาน อำเภอพญาเม็งราย อำเภอเทิง อำเภอเชียงของ อำเภอเวียงแก่น อำเภอดอยหลวง อำเภอแม่จัน อำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่สาย ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

ครู หมายถึง ครู กศน.ตำบล ทั้ง 124 แห่ง ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูได้แนวทางในการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษา พอเพียงของสถานศึกษา
2. ผู้บริหารและครูได้กระบวนการในการพัฒนาการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมิน สถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประจำปีงบประมาณ 2565
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. แนวคิดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. สรุปกรอบแนวคิด

นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประจำปีงบประมาณ 2565

การวิจัยในครั้งนี้ได้นำเสนอ นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประจำปีงบประมาณ 2565 ดังนี้

ตามประกาศสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กล่าวไว้ว่า ด้วยสำนักงาน กศน. เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ได้มุ่งมั่นขับเคลื่อนภารกิจหลักตามแผนพัฒนาประเทศและนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่คำนึงถึงหลักการบริหารจัดการ ทั้งในเรื่องหลักธรรมาภิบาล หลักการกระจายอำนาจ การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การมุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ การปฏิบัติการด้านข้อมูลข่าวสาร และการสร้างบรรยากาศในการทำงานและการเรียนรู้ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรด้านการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ อันจะนำไปสู่การสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การยกระดับคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสำหรับทุกกลุ่มเป้าหมายและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอัยยาศัย จึงประกาศนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ดังนี้

1. หลักการ

กศน. เพื่อประชาชน “กศน. ก้าวใหม่ ก้าวแห่งคุณภาพ”

2. ภารกิจสำคัญตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

2.1 โครงการส่งเสริมโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา “พาน้อง กลับมาเรียน” ติดตามและรายงานข้อมูลประชากรวัยเรียนที่หลุดจากระบบการศึกษา พร้อมทั้งดำเนินการช่วยเหลือและสนับสนุนให้กลับเข้าสู่สถานศึกษาที่เหมาะสมตามบริบทต่อไป

2.2 โครงการ “กศน. ปักหมุด” สำรวจ ติดตาม ค้นหา และรวบรวมข้อมูลกลุ่มเป้าหมายคนพิการ เพื่อนำกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยวางแผนการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของคนพิการอย่างแท้จริง เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมอย่างมีคุณภาพ

2.3 โครงการสถานศึกษาปลอดภัย นำระบบมาตรฐานความปลอดภัย MOE Safety Center ผ่านศูนย์ความปลอดภัย สำนักงาน กศน. มาใช้แก้ปัญหาความไม่ปลอดภัยของนักศึกษา ครู และบุคลากร กศน.

2.4 การแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. จุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

3.1 ด้านการจัดการเรียนรู้คุณภาพ

3.1.1 น้อมนำพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทุกโครงการ หรือโครงการอันเกี่ยวเนื่องจากราชวงศ์

3.1.2 ขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ที่สนองตอบยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

3.1.3 ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการปกครองระบอบประชาธิปไตย การเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม สร้างวินัย จิตสาธารณะ และอุดมการณ์ ความยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ การส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อและข้อมูลข่าวสาร และทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Social Media) รวมถึงการใช้กระบวนการจิตอาสา กศน. ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ

3.1.4 ปรับปรุงหลักสูตรทุกระดับทุกประเภท ให้สอดคล้องกับการพัฒนาคน ทิศทางการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงความต้องการและความหลากหลาย

ของผู้เรียน/ผู้รับบริการ รวมถึงปรับลดความหลากหลายและความซ้ำซ้อนของหลักสูตร เช่น หลักสูตรการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายบนพื้นที่สูงพื้นที่พิเศษและพื้นที่ชายแดน รวมทั้งกลุ่มชาติพันธุ์

3.1.5 ปรับระบบทดสอบ วัดผล และประเมินผล โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการประเมินผลการเรียนรู้ได้ตามความต้องการ เพื่อการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับการเทียบระดับการศึกษา และการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ พัฒนาระบบการประเมินสมรรถนะผู้เรียนให้ตอบโจทย์การประเมินในระดับประเทศและระดับสากล เช่น การประเมินสมรรถภาพผู้ใหญ่ ตลอดจนกระจายอำนาจไปยังพื้นที่ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.1.6 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดหลักสูตรการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ด้วยตนเองครบวงจร ตั้งแต่การลงทะเบียนจนการประเมินผลเมื่อจบหลักสูตร ทั้งการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเป็นการสร้างและขยายโอกาสในการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่สามารถเรียนรู้ได้สะดวกและตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน

3.1.7 พัฒนา Digital Learning Platform แพลตฟอร์มการเรียนรู้ของสำนักงาน กศน. ตลอดจนพัฒนาสื่อการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ และให้มีคลังสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่อที่ถูกต้องตามกฎหมาย ง่ายต่อการสืบค้นและนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

3.1.8 เร่งดำเนินการเรื่อง Academic Credit-bank System ในการสะสมและเทียบโอนหน่วยกิตเพื่อการสร้างโอกาสในการศึกษา

3.1.9 พัฒนาระบบนิเทศการศึกษา การกำกับติดตาม ทั้งในระบบ On-Site และ Online รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

3.2 ด้านการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ

3.2.1 ส่งเสริมการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ที่เน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับแต่ละช่วงวัย และการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมายและบริบทพื้นที่

3.2.2 พัฒนาหลักสูตรอาชีพระยะสั้น ที่เน้น New skill Upskill และ Reskill ที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ความต้องการของตลาดแรงงาน และกลุ่มอาชีพใหม่ที่รองรับ Disruptive Technology

3.2.3 ยกกระดับผลิตภัณฑ์ สินค้า บริการจากโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ที่เน้น “ส่งเสริมความรู้ สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี” ให้มีคุณภาพมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของตลาด ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน ตลอดจนเพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์และช่องทางการจำหน่าย

3.2.4 ส่งเสริมการจัดการศึกษาของผู้สูงอายุ เพื่อให้เป็น Active Ageing Workforce และมี Life skill ในการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัย

3.2.5 ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่พัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเป้าหมาย พิเศษ เช่น ผู้พิการ ออทิสติก เด็กเร่ร่อน และผู้ด้อยโอกาสอื่นๆ

3.2.6 ส่งเสริมการพัฒนาทักษะดิจิทัลและทักษะด้านภาษา ให้กับบุคลากร กศน. และผู้เรียนเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ

3.2.7 ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมของผู้เรียน กศน.

3.2.8 สร้าง อาสาสมัคร กศน. เพื่อเป็นเครือข่ายในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษา

3.2.9 ส่งเสริมการสร้างและพัฒนานวัตกรรมของบุคลากร กศน. รวมทั้ง รวบรวมตลอดชีวิตในชุมชนและเผยแพร่เพื่อให้หน่วยงาน/สถานศึกษา นำไปใช้ในการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน

3.3 ด้านองค์กร สถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้คุณภาพ

3.3.1 ทบทวนบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน สถานศึกษา เช่น สถาบัน กศน. ภาค สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร สถานศึกษาขึ้นตรงสังกัดส่วนกลาง กลุ่มสำนักงาน กศน.จังหวัด ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในพื้นที่

3.3.2 ยกกระดับมาตรฐาน กศน.ตำบล และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” (ศคช.) ให้เป็นพื้นที่การเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สำคัญของชุมชน

3.3.3 ปรับรูปแบบกิจกรรมในห้องสมุดประชาชน ที่เน้น Library Delivery เพื่อเพิ่มอัตราการอ่านและการรู้หนังสือของประชาชน

3.3.4 ให้บริการวิทยาศาสตร์เชิงรุก Science@home โดยใช้เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือนำวิทยาศาสตร์สู่ชีวิตประจำวันในทุกครอบครัว

3.3.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ ในรูปแบบ Public Learning Space Co-learning Space เพื่อการสร้างนิเวศการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในสังคม

3.3.6 ยกกระดับและพัฒนาศูนย์ฝึกอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน ให้เป็นสถาบันพัฒนาอาชีพระดับภาค

3.3.7 ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม กศน. จังหวัดให้มีประสิทธิภาพ

3.4 ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ

3.4.1 ขับเคลื่อนกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนทบทวนภารกิจบทบาทโครงสร้างของหน่วยงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามกฎหมาย

3.4.2 ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยเอื้อต่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ เช่น การปรับหลักเกณฑ์ค่าใช้จ่ายในการจัดหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

3.4.3 ปรับปรุงแผนอัตรากำลัง รวมทั้งกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการนำคนเข้าสู่ตำแหน่ง การย้ายโอน และการเลื่อนระดับ

3.4.4 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรทุกระดับ ให้มีความรู้และทักษะตามมาตรฐานตำแหน่งให้ตรงกับสายงานและทักษะที่จำเป็นในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้

3.4.5 ปรับปรุงระบบการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา ให้มีความครอบคลุมเหมาะสม เช่น การปรับค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของผู้พิการ เด็กปฐมวัย

3.4.6 ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา เพื่อการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เช่น ข้อมูลการรายงานผลการดำเนินงาน ข้อมูลเด็กตกหล่นจากการศึกษาในระบบ เด็กเร่ร่อน ผู้พิการ

3.4.7 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการอย่างเต็มรูปแบบ

3.4.8 ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0 และการประเมิน คุณภาพและความโปร่งใสการดำเนินงานของภาครัฐ (ITA)

3.4.9 เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ให้กับข้าราชการและบุคลากรทุกประเภทในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประกาศเกียรติคุณ การมอบโล่/วุฒิบัตร

3.4.10 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชน

ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การวิจัยในครั้งนี้ได้นำเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางการดำเนินการของศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ มีดังนี้

ความหมาย

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต โดยยึดหลักพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บนพื้นฐานจิตใจที่มีคุณธรรม และใช้ความรู้ อย่างรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง เพื่อให้ชีวิตสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ที่ทุกคน ทุกองค์กร ทุกชุมชน ทุกประเทศ สามารถนำไปใช้ในทุรกิจกรรม ทุกสาขาอาชีพ และทุกระดับ เพื่อให้เกิด การพัฒนาที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

คำอธิบาย

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักแห่งความรู้ ของ คำว่า เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นคำที่ปรากฏในพระราชดำรัสครั้งแรกเมื่อปี 2540 และอาจจะกล่าวได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการสรุปรวบยอดแนวพระราชดำริที่เกี่ยวกับการพัฒนา ที่รวมถึงเป้าหมายแนวทาง และวิธีการ ในการพัฒนาประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

หลังจากที่คณะผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวข้างต้น ได้กลั่นกรองบทความ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ออกมาแล้ว สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ก็ได้ทำหนังสือถึงราชเลขาธิการ (ในขณะนั้นคือ หม่อมหลวงพีระพงศ์ เกษมศรี) เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2542 เพื่อขอให้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยและพระบรมราชานุญาต เพื่อจะได้อัญเชิญไปใช้เป็นแนวปฏิบัติซึ่งต่อมาก็ได้ทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขพระราชทาน และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตตามที่ขอพระมหากรุณาเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542

เศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้อง มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง อย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียรมีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้าน วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป)

ภาพ 1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากแผนภาพ 1 สามารถอธิบายองค์ประกอบหลักปรัชญาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา มองโลกเชิงระบบที่มีลักษณะพลวัต มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา มุ่งองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา มองโลกเชิงระบบที่มีลักษณะพลวัต มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในแนวทางที่ควรจะเป็น สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ทุกระดับ โดยมีแนวคิดทางสายกลางเป็นหัวใจสำคัญของกรอบแนวคิด

3. คำนิยาม ความพอเพียง จะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เพื่อเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในแต่ละคุณลักษณะมีความหมาย ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3.3 มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4. เงื่อนไข การตัดสินใจในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการนำแผนไปใช้ให้เกิดผลในการปฏิบัติ เงื่อนไข คุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย ด้านจิตใจที่ตระหนักในคุณธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญา และในระดับปฏิบัติรอบคอบในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางปฏิบัติ ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญามาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และ เทคโนโลยี ซึ่งครอบคลุมใน 4 มิติ ดังนี้

5.1 มิติด้านเศรษฐกิจ เป็นเศรษฐกิจแบบพออยู่พอกินและสามารถช่วยเหลือตัวเองอยู่ได้โดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้มากที่สุด ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดผลและมีความคุ้มค่ามากที่สุด ไม่ทำการผลิตหรือบริโภคเกินกำลังของตนเอง ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในครอบครัว ชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การก้าวพ้นจากความยากจน และสร้างความมั่นคงทางรายได้ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ตามควรแก่สภาพ

5.2 มิติด้านสังคม เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแห่งการแบ่งปัน ความมีน้ำใจต่อกัน บนพื้นฐานของความเอื้ออาทร ความเมตตาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มุ่งให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความพึงพอใจและเป็นสังคมที่สงบสุข เพื่อให้ทุกคนได้อยู่ร่วมกันได้โดยปราศจากการเบียดเบียน การเอารัดเอาเปรียบและการมุ่งร้ายทำร้ายกันให้สังคมน่าอยู่ และอยู่แบบมีความสุข

5.3 มิติด้านสิ่งแวดล้อม เป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่มุ่งเน้นในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน สังคม ประเทศชาติและโลก ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ แร่ธาตุ ความหลากหลายทางชีวภาพ ความเป็นปกติของภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ พลังงานแสงอาทิตย์ เป็นต้น ซึ่งสิ่งแวดล้อมธรรมชาตินี้ นอกจากจะเป็นปัจจัยในการผลิตและการบริการ แล้วยังเป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์และสิ่งมีชีวิต ในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงควรเป็นไปด้วยความคุ้มค่า ใช้อย่างประหยัดและพยายามสร้างสัจพจน์ โดยการไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยความรับผิดชอบต่อกันรุ่นหลังที่จำเป็นต้องพึ่งพิงทรัพยากรต่าง ๆ เหล่านี้ในการดำรงชีวิต

5.4 มิติด้านวัฒนธรรม เป็นวิถีชีวิตซึ่งสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ประกอบไปด้วยความเชื่อ ความคิด อุดมการณ์ โลกทัศน์ ความสัมพันธ์ และค่านิยมต่าง ๆ ซึ่งรวมเรียกว่า วัฒนธรรม ดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงสัมพันธ์และเติบโตจากฐานทางวัฒนธรรมที่มั่นคง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อุดม ไม่ฟุ้งเฟ้อ พุ่มพวย ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมหรือบริโภคนิยม ซึ่งจะทำให้เกิดการเป็นหนี้สิน เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่ร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งที่จะทำลายความมั่นคงของชาติ

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางการดำเนินการของมูลนิธิชัยพัฒนา มีดังนี้

จุดเริ่มต้นแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ผลจากการใช้แนวทางการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่สังคมไทยอย่างมากในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคมและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งกระบวนการของความเปลี่ยนแปลงมีความสลับซับซ้อนจนยากที่จะอธิบายในเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ได้ เพราะการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดต่างเป็นปัจจัยเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน

สิ่งสำคัญ ก็คือ ความพอเพียงในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนไทยสามารถพึ่งตนเอง และดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้อำนาจและความมีอิสระในการกำหนด ชะตาชีวิตของตนเอง ความสามารถในการควบคุมและจัดการเพื่อให้ตนเองได้รับการสนองตอบต่อความต้องการต่าง ๆ รวมทั้งความสามารถในการจัดการปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งทั้งหมดนี้ถือว่าเป็นศักยภาพพื้นฐานที่คนไทยและสังคมไทยเคยมีอยู่แต่เดิม ต้องถูกระทบกระเทือน ซึ่งวิกฤตเศรษฐกิจจากปัญหาฟองสบู่และปัญหาความอ่อนแอของชนบท รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นล้วนแต่เป็นข้อพิสูจน์และยืนยันปรากฏการณ์นี้ได้เป็นอย่างดี

พระราชดำริว่าด้วยเศรษฐกิจพอเพียง

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...” (18 กรกฎาคม 2517)

พระบรมราโชวาทนี้ ทรงเห็นว่าแนวทางการพัฒนาที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลักแต่เพียงอย่างเดียวจะก่อให้เกิดปัญหาได้ จึงทรงได้เน้นความพอกินพอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน เมื่อมีพื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควรแล้วจึงจะสร้างความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้นได้ ซึ่งแทนที่จะเน้นเรื่องการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมนำการพัฒนาประเทศ ก็ควรที่จะสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจพื้นฐานก่อน นั่นก็คือ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ในชนบทพามี พอกินก่อน ให้เป็นแนวทางการพัฒนาที่เน้นการกระจายรายได้ เพื่อสร้างพื้นฐานของความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ก่อนเน้นการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นไป

พระองค์ทรงเตือนเรื่องพอลูมิเนียม ตั้งแต่ปี 2517 คือ เมื่อ 30 กว่าปีที่แล้ว แต่ทิศทางการพัฒนามิได้เปลี่ยนแปลง

“...เมื่อปี 2517 วันนั้นได้พูดถึงว่า เราควรปฏิบัติให้พอลูมิเนียม พอลูมิเนียมนี้ ก็แปลว่า เศรษฐกิจพอลูมิเนียมเอง ถ้าแต่ละคนมีพอลูมิเนียม ก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศ พอลูมิเนียมก็ยิ่งดี และประเทศไทยเวลานั้นก็เริ่มจะเป็นไม่พอลูมิเนียม บางคนก็มีมาก บางคนก็ไม่มีเลย...” (4 ธันวาคม 2541)

เศรษฐกิจพอลูมิเนียม

“เศรษฐกิจพอลูมิเนียม” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทาน พระราชดำริชี้แนะแนวทาง การดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอลูมิเนียม

เศรษฐกิจพอลูมิเนียม เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอลูมิเนียม หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบ ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายใน ภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำ วิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และ นักธุรกิจทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ความหมายของเศรษฐกิจพอลูมิเนียม จึงประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

โดยมีเงื่อนไขของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ ดังนี้

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ประเทศไทยกับเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นให้ผู้ผลิต หรือผู้บริโภค พยายามเริ่มต้นผลิต หรือบริโภค ภายใต้ขอบเขต ข้อจำกัดของรายได้ หรือทรัพยากรที่มีอยู่ไปก่อน ซึ่งก็คือ หลักในการลดการพึ่งพา เพิ่มขีดความสามารถในการควบคุมการผลิตได้ด้วยตนเอง และลดภาวะการเสี่ยงจากการไม่สามารถควบคุมระบบตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เศรษฐกิจพอเพียง มิใช่หมายความว่า การกระเบียดกระเสียนจนเกินสมควร หากแต่อาจพุ่มเพอญได้เป็นครั้งคราวตามอัธยาศัย แต่คนส่วนใหญ่ของประเทศ มักใช้จ่ายเกินตัวเกินฐานะที่หามาได้

เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปสู่เป้าหมายของการสร้างความมั่นคงในทางเศรษฐกิจได้ เช่น โดยพื้นฐานแล้ว ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม เศรษฐกิจของประเทศจึงควรเน้นที่เศรษฐกิจการเกษตร เน้นความมั่นคงทางอาหาร เป็นการสร้างความมั่นคงให้เป็นระบบเศรษฐกิจในระดับหนึ่ง จึงเป็นระบบเศรษฐกิจที่ช่วยลดความเสี่ยง หรือความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาวได้

เศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุกระดับ ทุกสาขา ทุกภาคของเศรษฐกิจ ไม่จำเป็นจะต้องจำกัดเฉพาะแต่ภาคการเกษตร หรือภาคชนบท แม้แต่ภาคการเงิน ภาคอสังหาริมทรัพย์ และการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ โดยมีหลักการที่คล้ายคลึงกัน คือ เน้นการเลือกปฏิบัติอย่างพอประมาณ มีเหตุมีผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองและสังคม

การดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเข้าใจถึงสภาพสังคมไทย ดังนั้น เมื่อได้พระราชทานแนวพระราชดำริ หรือพระบรมราโชวาทในด้านต่างๆ จะทรงคำนึงถึงวิถีชีวิต สภาพสังคมของประชาชนด้วย เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด ที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งในทางปฏิบัติได้

แนวพระราชดำริในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

1. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการใช้ชีวิต
2. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต
3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันในการค้าแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง
4. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก ด้วยการขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้มีรายได้เพิ่มพูนขึ้น จนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ
5. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่ว ประพฤติตนตามหลักศาสนา

แนวคิดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาตามแนวทางการดำเนินการของศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ มีดังนี้

ความเป็นมา

การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา หมายถึง การดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในภาคการศึกษาทุกระดับ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติภารกิจ เช่น การบริหารการศึกษา การบริหารจัดการงบประมาณการศึกษา การจัดสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นต้น เพื่อที่ท้ายที่สุดแล้วเกิดกระบวนการปรับเปลี่ยนวิถีคิดและวิถีปฏิบัติ จนเป็นวิถีชีวิต เพื่อผลให้เกิดการปลูกฝังและบ่มเพาะผู้เรียน เด็ก และเยาวชน ให้มีจิตสำนึกและอุปนิสัย “พอเพียง” (Sufficiency Mindset and Behavior) เพื่อจะได้สามารถดำรงตน และดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าไปได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จุดเริ่มต้นของการขับเคลื่อน เนื่องมาจากกระแสพระราชดำรัส “เศรษฐกิจพอเพียง” ที่ปวงชนชาวไทยได้เริ่มรับรู้และเรียนรู้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540

และโดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2541 ความตอนหนึ่งว่า

“...คนเรากล้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อยถ้าทุกประเทศมีความคิด ‘อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ’ มีความคิดว่าทำอะไร ต้องพอเพียง หมายความว่า พอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้ พอประมาณตามอัตภาพ พูดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง ฉะนั้น ความพอเพียงนี้ ก็แปลว่า ความพอประมาณ และความมีเหตุผล...”

จึงเป็นที่มาของความเข้าใจว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นหลักคิดหลักปฏิบัติในการ ดำเนินชีวิตที่ทุกคน ทุกประเทศสามารถนำไปใช้ในทุกกิจกรรม ทุกสาขาอาชีพ และทุกระดับ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืน

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เริ่มมาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้น้อมนำเนื้อหาเกี่ยวกับ “หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามคำนิยามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้รับพระราชทานเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 เข้าสู่หลักสูตร โดยระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ กำหนดให้นักเรียนทุกระดับชั้น เมื่อจบการศึกษาตาม หลักสูตรนี้แล้ว จะต้องเข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ ส่งผลให้เกิดการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ “หลักเศรษฐกิจพอเพียง” อย่างแพร่หลายในโรงเรียนทั่วไป

แต่ก็พบว่ายังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ไม่ถูกต้องชัดเจน เกี่ยวกับหลัก เศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ดังกล่าว มักมุ่งเน้นที่กิจกรรมเกษตร การปลูกพืชผักสวนครัวในโรงเรียน หรือกิจกรรมการออมทรัพย์ เป็นส่วนมาก แต่ยังไม่ได้มุ่งเน้นการจัดการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นหลักคิด หลักปฏิบัติในการประพฤติตน และการทำกิจกรรมต่างๆ ตามมาตรฐานตัวชี้วัดในหลักสูตร การศึกษามุ่งหวังให้เกิดขึ้น ใน ปี พ.ศ. 2549 คณะทำงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงด้านการศึกษา ภายใต้คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้ร่วมมือกับ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และโครงการวิจัย เศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จัดการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ

เพื่อจัดทำตัวอย่างแผนการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูที่สอนแต่ละสาระการเรียนรู้ และระดับชั้นต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา โดยมีคณะผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และครูจากทั่วประเทศ ร่วมกันทำงาน จนได้กรอบเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ “หลักเศรษฐกิจพอเพียง” ของแต่ละช่วงชั้น และตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ทุกระดับชั้น และทุกสาระการเรียนรู้ โดยเผยแพร่ไปทั่วประเทศเมื่อต้นปี พ.ศ. 2550 ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ให้มีความชัดเจนในเป้าหมายและคุณภาพของผู้เรียน และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 โดยประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งได้กำหนด 1 ใน 5 เป้าหมายของหลักสูตร คือ “การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Character) หรือ จุดเน้นคุณภาพผู้เรียน 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ-ศาสนา-กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ การกำหนดมาตรฐานตัวชี้วัดในหลักสูตร พ.ศ. 2551 จึงเป็นไปในทิศทางที่ปลูกฝังและบ่มเพาะผู้เรียนให้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการคิด การวางแผน และการปฏิบัติตน พร้อมกับคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21

ประเภทโรงเรียนพอเพียง

สถานศึกษาพอเพียง (สพพ.) หมายถึง สถานศึกษาที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาและจัดการศึกษาในสถานศึกษาในทุกมิติ (Whole School Approach) รวมถึงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้เป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดหลักปฏิบัติในการทำงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดค่านิยมและบ่มเพาะอุปนิสัยและคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งทางกายภาพ วัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันของสังคม และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติ

คณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาคการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยกำหนดเป้าหมายให้มีการพัฒนาและขยายผลให้มี “สถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง)

ไม่ต่ำกว่า 800 แห่งทั่วประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2552 และสถานศึกษาทุกแห่งน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษาภายในปี พ.ศ. 2554 และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ข้างต้น คณะทำงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาคการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และโครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ได้ร่วมมือกันพัฒนาสื่อเรียนรู้ต่างๆ และวิทยากรขับเคลื่อนขยายผล เพื่อพัฒนาคุณภาพการดำเนินงาน และพัฒนาเครื่องมือประเมิน “สถานศึกษาพอเพียง” สำหรับผู้ประเมินของหน่วยงานต้นสังกัดที่มีสถานศึกษาในการกำกับดูแล เพื่อให้การขับเคลื่อนสถานศึกษาพอเพียงเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ จนสามารถบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนในระยะแรก

โดยมีสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินเป็นสถานพอเพียง 1,261 แห่ง จากทุกสังกัด ในปี พ.ศ. 2552 ต่อมา สพฐ.ได้กำหนดยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนเพื่อขยายผลสถานศึกษาพอเพียง โดยกำหนดเป้าหมายให้มีสถานศึกษาพอเพียงในสังกัด สพฐ. ไม่น้อยกว่า 9,999 แห่ง ภายในปี พ.ศ. 2556 ซึ่งก็ได้เกินเป้าหมาย คือ มีสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียง 13,837 แห่ง และหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีสถานศึกษาในสังกัดก็ได้ดำเนินการขยายผลเช่นเดียวกับ สพฐ. อย่างต่อเนื่อง ทำให้ในปัจจุบันมีสถานศึกษาพอเพียงจากทุกสังกัดทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2559 จำนวน 23,796 แห่ง ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2560)

สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (สปล.) หมายถึง สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลที่ได้รับการคัดเลือกเป็น “รางวัลสูงสุดระดับชาติ สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศระดับประเทศ” ประกาศโดยศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ ซึ่งเกิดขึ้นเพื่อขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นมา และช่วยสนับสนุนให้เกิดการขยายผลอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการให้สถานศึกษาที่ได้รับการประกาศเป็นสถานศึกษาพอเพียงกว่า 20,000 แห่งทั่วประเทศ และมีศักยภาพเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง และการจัดการศึกษาที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนสามารถเป็นแบบอย่างให้แก่สถานศึกษาพอเพียงอื่น ๆ รวมถึงชุมชนและสังคมในวงกว้างได้ ยกย่องคุณภาพไม่ให้หยุดนิ่งหลังจากได้รับการประกาศเป็นสถานศึกษาพอเพียงแล้วโดยเปิดโอกาสให้ส่งผลงานการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษา ซึ่งปรากฏภาพความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรของสถานศึกษา และผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (ศร.)

หมายถึง สถานศึกษาพอเพียงที่มีความประสงค์จะพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีศักยภาพที่จะเป็นพี่เลี้ยงขยายผลไปสู่แก่สถานศึกษาอื่นๆ ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษา ด้วยการเป็นสถานที่ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีบุคลากรที่สามารถเป็นวิทยากร ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู หรือนักเรียนแกนนำ เป็นพี่เลี้ยงให้แก่สถานศึกษาอื่น ๆ ที่สนใจได้ และมีผลงานเชิงประจักษ์ว่าสามารถเป็นพี่เลี้ยงช่วยพัฒนาสถานศึกษาอื่นให้ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงได้อย่างน้อย 1 แห่ง ซึ่งมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ ได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงเหล่านี้ โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ และดำเนินการโดยเน้นความสมัครใจ การถอดบทเรียนการสร้างเครือข่าย ผ่านตลาดนัดวิชาการเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนเมื่อได้มีการดำเนินการมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง ในปี พ.ศ. 2553 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ร่วมมือกับเครือข่ายขับเคลื่อนฯ หลายหน่วยงานพัฒนาเครื่องมือและขั้นตอน วิธีการประเมิน ตลอดจนพัฒนาและแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ ทำให้ในปัจจุบันมีสถานศึกษาพอเพียงที่ผ่านการประเมินเป็น ศร. ทั้งสิ้น 205 แห่ง จากทุกสังกัดกระจายอยู่ทั่วประเทศ (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาตามนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีดังนี้

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รัฐบาลได้นำยุทธศาสตร์ การพัฒนาประเทศ ว่าด้วยการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักสำคัญ โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิด ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 และแนวทางของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เป็นแนวทางการกำหนดนโยบาย รัฐบาลได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2557-2560) โดยมียุทธศาสตร์ที่ต้องบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกัน 7 ด้าน ในยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา เพื่อปลูกฝังให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” โดยมีกระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าภาพหลัก และตาม นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้มีกิจกรรมเพื่อสนับสนุน

และส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้และการพัฒนา ต่อยอดความรู้ เพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ วิสาหกิจ การประกอบอาชีพและดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการ เผยแพร่องค์ความรู้และแนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนิน ชีวิตประจำวัน ในการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบอย่างเป็นทางการ เป็นรูปธรรม กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนด นโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษา เพื่อให้องค์กรหลัก หน่วยงาน และสถานศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.1 การพัฒนาหน่วยงานและสถานศึกษาแบบอย่างปฏิบัติที่เป็นเลิศให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน
 - 1.2 การวิจัยพัฒนา ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา
 - 1.3 การพัฒนาหลักสูตรปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิชาชีพรู
 - 1.4 การพัฒนาคุณภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปฐมวัย
 - 1.5 สร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการปลูกฝังค่านิยมอยู่อย่างพอเพียง
2. การพัฒนาองค์กรและบุคลากร
 - 2.1 พัฒนาบุคลากรทุกคนของหน่วยงานภาคการศึกษาทุกระดับ ทั้งส่วนกลาง และระดับพื้นที่ ให้มีความรู้ความเข้าใจ และน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ใน ชีวิตประจำวันและการปฏิบัติภารกิจ หน้าที่
 - 2.2 พัฒนานักศึกษาระดับปริญญาตรี ให้เป็นแกนนำขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมหาวิทยาลัย
 - 2.3 กำหนดให้หน่วยงานภาคการศึกษาทุกระดับ น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารจัดการและพัฒนาองค์กรใช้
 - 2.4 พัฒนาและส่งเสริม หน่วยงาน องค์กร ที่เป็นแบบอย่างการบริหารจัดการ ตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง (จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติ คัดเลือก และมอบเกียรติบัตร)
 - 2.5 พัฒนาวิทยากรขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหน่วยงาน ภาคการศึกษา
 - 2.6 ส่งเสริมศักยภาพการจัดการการเงินของครูตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. การขยายผลและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย

3.1 รักษาสภาพสถานศึกษาพอเพียง และศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ให้มีความเข้มแข็งยั่งยืนและเป็นแบบอย่างได้

3.2 ประเมินรักษาเกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาพอเพียง

3.3 ประเมินรักษาเกณฑ์คุณภาพศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

3.4 พัฒนาคุณภาพผู้ประเมินสถานศึกษาพอเพียง และศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

3.5 ขยายเครือข่ายสถานศึกษาพอเพียง และศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.6 หน่วยงานภาคการศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4.1 จัดเวทีภูมิภาคคยองงเซตชู และมอบเกียรติบัตร

4.1.1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้

4.1.2 เผยแพร่ผลงาน

4.2 ร่วมจัดมหกรรมเศรษฐกิจพอเพียงระดับชาติ

4.3 ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อที่หลากหลาย

5. การบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล

5.1 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษา

5.2 รายงานผล ติดตามและประเมินผล อย่างต่อเนื่อง

3. แนวคิดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ตามคู่มือการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ของกองส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการศึกษาในภูมิภาค (กสม.) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ มีดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายการส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา โดยมีเป้าประสงค์พัฒนาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เด็ก เยาวชนและประชาชน มีคุณลักษณะ

“อยู่อย่างพอเพียง” โดยกำหนดให้มีการพัฒนาสถานศึกษาทุกระดับผ่านการประเมินและเกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของสถานศึกษาทั่วประเทศ และเพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาดังกล่าวของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีคุณภาพมีระบบที่ชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งเป็นหลักประกันคุณภาพของสถานศึกษาพอเพียง ให้หน่วยงานที่จะดำเนินการพัฒนาและขยายผลการประเมินสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) กระทรวงศึกษาธิการ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาคการศึกษา จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินสถานศึกษาเพื่อให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง ดังนี้

1. หลักเกณฑ์การประเมิน

1.1 ใช้เครื่องมือและรายการเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการโดยมีสาระการประเมินการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการ 5 ด้าน ดังนี้

- 1.1.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
- 1.1.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
- 1.1.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 1.1.4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
- 1.1.5 ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ

1.2 ให้มีคณะกรรมการประเมินสถานศึกษาพอเพียง ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้ เป็นผู้ประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ของกระทรวงศึกษาธิการ

2. คณะกรรมการประเมินสถานศึกษาพอเพียง

การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินฯ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสถานศึกษาพอเพียง โดยมีข้อปฏิบัติ ดังนี้

1. จำนวนคณะกรรมการประเมิน ให้มีคณะกรรมการประเมินสถานศึกษาพอเพียง แห่งละ 3-5 คน (เป็นจำนวนคี่) ทั้งนี้ ไม่นับรวม ผู้ร่วมคณะเดินทาง ผู้ติดตาม ฯลฯ

2. องค์คณะกรรมการประเมิน ต้องเป็นไปตามเกณฑ์ทั้ง 2 เกณฑ์ คือ

2.1 เกณฑ์คุณสมบัติ

กรรมการ 2 ใน 3 ขององค์คณะต้องเป็นผู้ประเมินฯ ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ประเมินฯ และกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้เป็นผู้ประเมิน นอกจากนี้ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 เกณฑ์สังกัด

กรรมการ 1 ใน 3 ขององค์คณะ ต้องเป็นกรรมการจากต่างสังกัด

หมายเหตุ

กรรมการจากต่างสังกัด หมายถึง ผู้ประเมินที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามประกาศ ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มาจากหน่วยงานต่างสังกัด กับสังกัดของสถานศึกษาที่ขอรับการประเมิน ทั้งนี้ การแบ่งสังกัดเป็น 7 สังกัด ดังนี้

1. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.) ได้แก่ ศธภ., ศธจ., สช., กศน.
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้แก่ สพป., สพม.,

สำนักงานการศึกษาพิเศษ

3. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
4. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้แก่ โรงเรียนสาธิต

ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

5. กระทรวงมหาดไทย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

6. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานศึกษาเมืองพัทยา

7. สังกัดกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน

ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง หรือผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ในสถานศึกษาพอเพียง/ศูนย์การเรียนรู้ฯ นั้น ได้รับการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียง/ศูนย์การเรียนรู้ฯ

หมายเหตุ ผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่ได้หมายถึง ปราชญ์ด้านการเกษตร เศรษฐกิจพอเพียง ที่ประกาศโดยกระทรวงมหาดไทยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฯลฯ และไม่ใช้ ผอ.สพท. รอง ผอ.สพท./ศน. หรือบุคคลใดที่ไม่ได้เป็นไปตามประกาศเป็นผู้ประเมินสถานศึกษาพอเพียง โดยกระทรวงศึกษาธิการ

3. ลำดับขั้นตอน การประเมินสถานศึกษาพอเพียงระดับจังหวัด

3.1 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแจ้งหน่วยงานที่จัดการศึกษาในระดับจังหวัดให้ทราบและดำเนินการ เรื่อง การขอรับการประเมินสถานศึกษาพอเพียงในระดับจังหวัดพร้อมสิ่งที่ส่งมาด้วย

3.2 หน่วยงานทางการศึกษาในระดับจังหวัด แจ้งสถานศึกษาในสังกัดทราบและเตรียมความพร้อมรับการประเมินสถานศึกษาพอเพียงโดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 สถานศึกษาประเมินตนเอง ตามแบบ สทพ.01 ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

3.2.2 หน่วยงานทางการศึกษาต้นสังกัด รวบรวมรายชื่อสถานศึกษาที่ขอรับการประเมินพร้อมแนบแบบประเมิน สทพ.01 ส่งให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

3.2.3 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินตามคุณสมบัติที่ได้สรรหาและแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการประเมิน (ผู้ประเมินตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ) และดำเนินการประเมินตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด (ใช้แบบประเมิน สทพ.02)

3.2.4 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด รวบรวมแบบประเมินสถานศึกษาพอเพียง (สทพ.02) ตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมจัดทำแบบสรุปผลการประเมิน (สทพ.03) ส่งให้สำนักงานศึกษาธิการภาค เพื่อคัดกรองและสรุปผลในภาพรวมในพื้นที่ที่รับผิดชอบเพื่อรายงานไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการถูกต้อง พร้อมจัดทำแบบ สทพ.03 สรุปรายงานผลการประเมิน ส่งให้สำนักงานศึกษาธิการภาค เพื่อกลับกรองและประเมิน

แผนผังขั้นตอนการขอรับการประเมิน และประกาศผลการประเมิน

ภาพ 2 ขั้นตอนการขอรับการประเมิน และประกาศผลการประเมิน

4. วิธีการประเมิน

4.1 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสถานศึกษาที่ขอรับการประเมินเป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ตามหลักเกณฑ์ข้อ 1.1

4.2 คณะกรรมการประเมิน (จำนวน 3-5 คน ต่อ 1 ชุด) ทุกคนต้องประเมินทุกด้าน (5 ด้านตามข้อ 1.1) ตามแบบประเมินสถานศึกษาพอเพียง สำหรับคณะกรรมการ-รายบุคคล (สทพ.02)

4.3 คณะกรรมการประเมินต้องมีการประชุมสรุปผลการให้คะแนนหลังการประเมินแล้วสรุปลงใน แบบสรุปผลการประเมินสถานศึกษาพอเพียง (สทพ.03)

4.4 การให้คะแนนในแต่ละด้านต้องเป็นไปตามวิธีการคำนวณ อยู่ในเล่มคู่มือการประเมินและเกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง)

4.5 คณะกรรมการประเมิน ส่งรายชื่อสถานศึกษาพร้อมแบบสรุปผลการประเมินสถานศึกษาพอเพียง (สทพ.03) ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตรวจสอบความถูกต้อง

4.6 ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตรวจสอบความถูกต้อง และจัดทำรายชื่อสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินพร้อมสรุปผลคะแนนประเมินลงในเอกสาร สทพ.04 และจัดส่งเอกสาร สทพ.03 และ สทพ.04 ส่งให้สำนักงานศึกษาธิการภาค เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และตรวจสอบเอกสารสรุปผลการประเมินของแต่ละภาค

4.7 สำนักงานศึกษาธิการภาคตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาเอกสารการประเมินสถานศึกษาพอเพียง (สทพ.03 และ สทพ.04) รวบรวมสรุปรายชื่อที่ผ่านการประเมินในภาพรวม ส่งไปยังศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (กองส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการศึกษาในภูมิภาค สป.) กระทรวงศึกษาธิการ

4.8 ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ นำเสนอรัฐมนตรีเพื่อประกาศให้เป็นสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ต่อไป

5. เงื่อนไขการออกประเมิน

5.1 ประเมินในวันทำการ / วันราชการ ที่มีการจัดการเรียนการสอนตามปกติของโรงเรียน

5.2 ระยะเวลาประเมิน ให้ยึดหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดอย่างเคร่งครัด คือ ประเมิน 1 วัน ต่อ 1 โรงเรียน

5.3 กรณีสถานศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดภาคใต้สามารถประเมิน 1 วันต่อ 2 โรงเรียนได้หากทั้ง 2 โรงเรียนนั้นเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก และอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน

5.4 สถานศึกษาขนาดเล็ก (ประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน/มัธยมศึกษา มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 500 คน)

6. การรายงานผลการประเมิน

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ต้องจัดส่งแบบรายงานผลการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปยังสำนักงานศึกษาธิการภาค ประกอบด้วย

6.1 หนังสือนำส่ง

6.2 แบบสรุปผลการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ผ่านการประเมิน (สทพ.03)

6.3 ตารางสรุปคะแนนการประเมินสถานศึกษาพอเพียง (สทพ.04)

7. การติดตามผล

7.1 หน่วยงานต้นสังกัดติดตามผลการดำเนินงาน ปีละ 2 ครั้ง

7.2 ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ ติดตามผลการดำเนินงานปีละ 1 ครั้ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศรียรรณ ศรีวิชัย (2565, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการดำเนินงานการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านพบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการดำเนินงานการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ศศิภรณ์ สุวรรณรัตน์ (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามนโยบายสถานศึกษาพอเพียงในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาตามนโยบายสถานศึกษาพอเพียงในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 มีการบริหารสถานศึกษาตามนโยบายสถานศึกษาพอเพียง โดยรวมและในแต่ละด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา 2) จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามนโยบายสถานศึกษาพอเพียง ในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามนโยบายสถานศึกษาพอเพียง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามนโยบายสถานศึกษาพอเพียงโดยรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน และผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามนโยบายสถานศึกษาพอเพียงโดยรวมไม่แตกต่างกัน

พิริยญา พันธุศิริ และจิรวัดน์ วรณโรจน์ (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 2) แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

- 2.1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2.2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
 2.3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2.4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ

ไพฑูรย์ บัวสนิท (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษาพบว่า การประเมินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดพิจิตร โดยรูปแบบการประเมินแบบ CIPP ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสภาวะแวดล้อม รองลงมา คือ ด้านผลผลิต ด้านกระบวนการ และด้านที่มีระดับต่ำสุด คือ ด้านปัจจัย ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดพิจิตร จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

- 1) ด้านสภาวะแวดล้อม การดำเนินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังมีความจำเป็นที่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. ต้องดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ให้มีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง โดยสถานศึกษาควรมีการสำรวจความต้องการการเรียนรู้ของประชาชน ชุมชน ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้สามารถนำผลจากการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง
- 2) ด้านปัจจัยนำเข้า โครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพันธกิจหนึ่งของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน กศน. จึงมีการส่งเสริมการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมในการเป็นสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากภาคีเครือข่าย ภูมิปัญญา ผู้นำชุมชนเจ้าของแหล่งเรียนรู้ในการเป็นวิทยากรและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นในการจัดกระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านกระบวนการ การดำเนินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดพิจิตร ทุกสถานศึกษา มีการวางแผนการดำเนินงาน ประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับชุมชน กลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลา มีการประสานภาคีเครือข่าย ชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
- 4) ด้านผลผลิต จากการดำเนินโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดพิจิตร ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สนธิ หาจตุรัส (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ยึดองค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี อยู่บนพื้นฐานของเงื่อนไข 2 ประการ คือ เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไข คุณธรรม ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 องค์ประกอบของการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบริหาร สถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ส่วนที่ 2 แนวทางการขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ 1) กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา 2) พัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการ สถานศึกษา และส่งเสริมให้ปฏิบัติตามตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง 3) ทบทวนหรือปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนากิจการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) จัดทำ ปรับปรุง หรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา 5) ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา 6) เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 7) จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน 8) ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมในการจัดการศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน

จรินทร์ คำมาบ้น (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาย่างราย เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาย่างราย เขต 3 โดยรวมมีสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในระดับมากที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการ รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

ส่วนด้านที่มีสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในระดับน้อยที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ประวัติ พันพาสูก (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 5 ด้าน 18 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ มี 4 องค์ประกอบ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มี 4 องค์ประกอบ 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร มี 3 องค์ประกอบ 4) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 2 องค์ประกอบ 5) ด้านผลลัพธ์/ความสำเร็จ มี 5 องค์ประกอบ และโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำมากำหนดเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา

สุวิทย์ จันทรดี (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์สถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชาท) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการพัฒนากิจการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์สถานศึกษาพอเพียง ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รองลงมา ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น คือ ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา 2) ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์สถานศึกษาพอเพียง การจัดการแหล่งเรียนรู้ที่จะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต้องอาศัยทรัพยากรที่จำเป็น คือ การบริหารจัดการสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลักทั้ง 4 อย่าง คือ 4 M's ซึ่งแต่ละด้านมีความสำคัญแตกต่างกัน ทั้งด้านการบริหาร การศึกษา การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาบุคลากร และผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ 3. ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์สถานศึกษาพอเพียง ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์หลัก คือ 1) พัฒนาระบบวางแผนและการบริหารจัดการเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการ 2) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการนิเทศ/ติดตาม/

ประเมินผลเพื่อการบริหารจัดการ 3) ส่งเสริม พัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์สถานศึกษาพอเพียง 4) สร้างความตระหนักถึงภารกิจหน้าที่และ การพัฒนา ส่งเสริมบุคลากรที่เกี่ยวกับการพัฒนา การบริหารจัดการ 5) ส่งเสริม และปลูกฝังคุณลักษณะ ความพอเพียงให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นันทวดี พุ่มเกิด (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาพอเพียง สู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มีรูปแบบที่มีลักษณะเป็น โครงสร้างทางความคิดและมีความสัมพันธ์ ขององค์ประกอบต่าง ๆ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.1) ด้านความพร้อมของบุคลากร 1.2) ด้านการบริหารจัดการ 1.3) ด้านการจัดการเรียนรู้ 1.4) ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมโรงเรียน 1.5) ด้านการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด 1.6) ด้านการมีศักยภาพขยายผลอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ 2) รูปแบบการบริหาร สถานศึกษาสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทางด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ประกอบด้วยแนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงทางด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และกระบวนการ บริหาร และส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ 3) ผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครอง มีความคิดเห็น ว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงทางด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สามารถนำไปใช้ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

ทักษกร กรุณวงศ์ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานสถานศึกษา พอเพียงของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 5 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านพัฒนาบุคลากรของ

สถานศึกษา 2) ปัญหาการดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร ระดับมากที่สุดแต่ละด้าน ได้แก่

2.1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้แก่ บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ส่งผลให้แผนปฏิบัติงานประจำปีไม่ชัดเจน 2.2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีน้อย 2.3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การจัดกิจกรรมแนะนำผู้เรียนให้รู้จักวางแผนของตนเองกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีน้อย 2.4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ได้แก่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการดาเนินชีวิต และการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรไม่ตรงกับความต้องการ 2.5) ด้านผลลัพธ์ ได้แก่ สถานศึกษามีคุณลักษณะแห่งความพอเพียงมีน้อย 3) แนวทางพัฒนาการดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร 3.1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติงาน และสนับสนุนการติดตามผลการดำเนินงาน ตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง 3.2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่าง ๆ ให้ชัดเจนและเป็นไปตามความคาดหวัง และพัฒนาหลักสูตรปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีหน่วยการเรียนรู้เพิ่มขึ้น 3.3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรม และแนะระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง 3.4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ เช่น การศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ ประชุม อบรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3.5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ได้แก่ พัฒนาสถานศึกษาและจัดอบรมให้ความรู้ผู้บริหารให้มีลักษณะความพอเพียง

พิชญาดา สิงห์เลิศ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

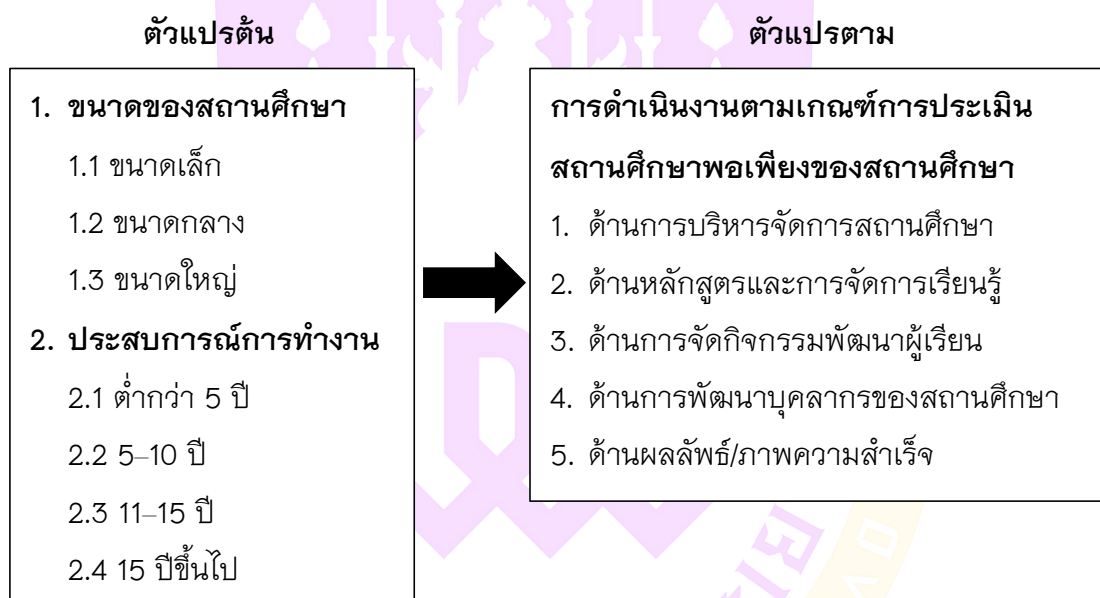
ยกเว้นด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้และด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปฐมพล ตำนนอก (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู พบว่า เพศ สถานภาพและประสบการณ์ทำงานของครูแตกต่างกันและมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจกับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตพบว่า มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กาญจนา วิเชียรศรี, กฤตยากร ลดาวัลย์ และ วิมลพร สุวรรณแสนทวี (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา จำแนกตามเพศด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวมและด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกันส่วนจำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ควรมีการบริหารจัดการที่ดี ให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานถูกต้องรวดเร็วเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ควรมีการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน ครูมีความพร้อมในการใช้หลักสูตรควรจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรแบบให้เห็นผลจริง และสถานศึกษามีการจัดการตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สรุปกรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการศึกษาการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย และทำการวิเคราะห์เกณฑ์การประเมินการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ เพื่อนำมากรอบแนวคิดการวิจัย ดังต่อไปนี้

ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ที่มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำนวน 18 แห่ง จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 18 คน ครู จำนวน 124 คน รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 142 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครู กศน.ตำบล ของสถานศึกษา ทั้ง 18 แห่ง ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย โดยผู้วิจัยได้ทำการเลือกตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (สุวิมล ติรภานันท์, 2554, หน้า 179) ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ประชากรทั้งหมด	ประชากร ที่ต้องการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา
ผู้บริหารสถานศึกษา	18 คน	14 คน
ครู กศน.ตำบล	124 คน	94 คน
รวม	142 คน	108 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) มาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ รวมจำนวน 62 ข้อ คือ มีการบริหารจัดการตามเกณฑ์การประเมินในขอบข่ายการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา จำนวน 14 ข้อ ด้านที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จำนวน 14 ข้อ ด้านที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 15 ข้อ ด้านที่ 4 การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ และด้านที่ 5 ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ จำนวน 12 ข้อ ตามวิธีของ Likert (Likert, 1967 อ้างอิงใน รุ่งนภา มหาเกตุ, 2554, หน้า 79-80) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ในระดับ น้อยที่สุด

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอัยยาศัยจังหวัดเชียงราย ตามเกณฑ์การประเมินในขอบข่ายการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านที่ 4 การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านที่ 5 ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ

2.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ตามเกณฑ์การประเมินในขอบข่ายการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านที่ 4 การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านที่ 5 ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำและแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถาม โดยมีผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

2.4.2 ดร.วิเลชา ลีสุวรรณ ชำราชกรบ้านาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2.4.3 ดร.ธีระศักดิ์ โนชัย ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนจันจว้าวิทยาควม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

2.5 นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนดค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และค่า IOC ที่คำนวณได้อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้จากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินหาความเชื่อมั่นต่อไป

2.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดทำแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้ Google Forms ก่อนการนำไปทดลองใช้ต่อไป

2.7 นำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่นโดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

จังหวัดลำปาง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) กำหนดให้ค่าความเชื่อถือได้ของสัมประสิทธิ์แอลฟาไว้ที่ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.99

2.8 นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อยสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลกับประชากรกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากร
2. ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้วยการแนบลิงค์ และ QR Code แบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้ Google Forms โดยกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามจำนวน 15 วัน ได้รับคำตอบของแบบสอบถามกลับมาจำนวน 108 คน คิดเป็น ร้อยละ 100
3. นำข้อมูลของแบบสอบถามที่ได้รับจากการเก็บข้อมูล มาตรวจนับและหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item objective congruence)
 - 1.2 ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ Cronbach
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 2.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษาตามขอบข่ายการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ตามเกณฑ์การประเมินในขอบข่ายการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านที่ 4 การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านที่ 5 ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์ในการแปลความหมาย ของ บุญชม ศรีสะอาด (2556) ดังนี้

4.50–5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา มากที่สุด

3.50–4.49 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ในระดับมาก

2.50–3.49 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ในระดับปานกลาง

1.50–2.49 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ในระดับน้อย

1.00–1.49 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ในระดับน้อยที่สุด

4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การทดสอบเอฟ (F-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างใช้วิธีทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยนำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แสดงผลการศึกษาคำดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

1. แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

2. แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน) (n = 108)	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
- ผู้บริหาร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง	14	13.0
- ครู กศน.ตำบล	94	87.0
รวม	108	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (n = 108)	ร้อยละ
2. ขนาดสถานศึกษา		
- ขนาดเล็ก	32	29.6
- ขนาดกลาง	39	36.1
- ขนาดใหญ่	37	34.3
รวม	108	100.0
3. ประสบการณ์การทำงาน		
- ต่ำกว่า 5 ปี	27	25.0
- 5-10 ปี	11	10.2
- 11-15 ปี	40	37.0
- 15 ปีขึ้นไป	30	27.8
รวม	108	100.0

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 108 คน เมื่อจำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ตำแหน่ง ครู กคน. จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 87.00 ตำแหน่งผู้บริหาร หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00

เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10 รองลงมา อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 และน้อยที่สุด อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 29.60 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่ประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 รองลงมา ประสบการณ์ในการทำงาน 15 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 รองลงมา ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และน้อยที่สุด ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10.20 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 แสดงผลการศึกษาดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย (n = 108)

การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมิน สถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา	ผู้บริหารและครู (n = 108)		ระดับการ ดำเนินงาน
	\bar{X}	S.D.	
	1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.27	
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.17	0.53	มาก
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.20	0.52	มาก
4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.21	0.57	มาก
5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	4.22	0.47	มาก
รวมเฉลี่ย	4.21	0.51	มาก

จากตาราง 3 พบว่า การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ในภาพรวมของผู้บริหารและครู ทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมเฉลี่ย อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 4.21$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.27$) ระดับมาก รองมา คือ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.22$) ระดับมาก รองลงมา ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.21$) ระดับมาก รองลงมา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.20$) ระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.17$) ระดับมาก ตามลำดับ

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์
การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ด้านที่ 1 การบริหารจัดการ
สถานศึกษา

ข้อ	ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	ผู้บริหาร และครู (n = 108)		ระดับการ ดำเนินงาน
		\bar{X}	S.D.	
1.	มีนโยบายนำร่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผน ปฏิบัติงานประจำปี	4.37	0.55	มาก
2.	ดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่นำร่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนในสถานศึกษา	4.37	0.54	มาก
3.	ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบาย และแผน ปฏิบัติการประจำปี ที่นำร่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา	4.25	0.60	มาก
4.	นำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบาย/แผนงาน/ โครงการ ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในสถานศึกษา	4.28	0.54	มาก
5.	มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริม การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.29	0.63	มาก
6.	ดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้	4.29	0.61	มาก
7.	ติดตามผล แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสู่การเรียนรู้	4.27	0.57	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	ผู้บริหาร และครู (n = 108)		ระดับการ ดำเนินงาน
		\bar{X}	S.D.	
		8.	นำผลการติดตามไปพัฒนา แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้	
9.	มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของ สถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	4.12	0.65	มาก
10.	ดำเนินการตามแผนงบประมาณขอสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.25	0.61	มาก
11.	ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณ ของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	4.21	0.62	มาก
12.	นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหาร จัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	4.26	0.58	มาก
13.	บริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งการเรียนรู้ ในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	4.25	0.60	มาก
14.	ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่ อย่างพอเพียงของผู้เรียน	4.30	0.60	มาก
รวมเฉลี่ย		4.27	0.59	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ในภาพรวมของผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีนโยบายนำหลักรับรองของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี และดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีที่นำหลักรับรองของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.37$) ระดับมาก รองลงมา คือ ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอย่างพอเพียงของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.30$) ระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักรับรองของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.12$) ระดับมาก

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ด้านที่ 2 หลักรัฐธรรมนูญและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อ	ด้านหลักรัฐธรรมนูญและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ผู้บริหารและครู (n = 108)		ระดับการดำเนินงาน
		\bar{X}	S.D.	
1.	มีหน่วยการเรียนรู้หลักรัฐธรรมนูญของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้	4.24	0.57	มาก
2.	มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้หลักรัฐธรรมนูญของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.13	0.58	มาก
3.	มีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้หลักรัฐธรรมนูญของเศรษฐกิจพอเพียง	4.08	0.65	มาก
4.	มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักรัฐธรรมนูญของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้	4.22	0.64	มาก
5.	แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.22	0.64	มาก
6.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักรัฐธรรมนูญของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ	4.25	0.64	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ผู้บริหาร และครู (n = 108)		ระดับการ ดำเนินงาน
		\bar{X}	S.D.	
		7.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
8.	จัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.13	0.60	มาก
9.	จัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.12	0.61	มาก
10.	ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน	4.25	0.63	มาก
11.	จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.06	0.63	มาก
12.	ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.12	0.63	มาก
13.	รายงานผลการประเมิน และนำมาปรับปรุง/พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.15	0.59	มาก
14.	จัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียน ที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้	4.11	0.64	มาก
รวมเฉลี่ย		4.16	0.61	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.25$) ระดับมาก รองลงมา คือ มีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.24$) ระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.06$) ระดับมาก

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ด้านที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ข้อ	ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ผู้บริหารและครู (n = 108)		ระดับการดำเนินงาน
		\bar{X}	S.D.	
1.	มีแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.15	0.58	มาก
2.	จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.16	0.63	มาก
3.	มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.15	0.61	มาก
4.	ติดตามผล การจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.16	0.58	มาก
5.	นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.16	0.60	มาก
6.	มีแผนงาน/โครงการส่งเสริมกิจกรรมผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน “อยู่อย่างพอเพียง”	4.25	0.56	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ผู้บริหาร และครู		ระดับการ ดำเนินงาน
		(n = 108)		
		\bar{X}	S.D.	
7.	จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญ ประโยชน์/อบรม/รณรงค์ หรือกิจกรรมอื่นใดที่สอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.25	0.59	มาก
8.	ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม/ชมรม ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	4.17	0.62	มาก
9.	มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/หลักคำสอน ทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมผู้เรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	4.24	0.59	มาก
10.	ติดตามผลการจัดกิจกรรมผู้เรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	4.22	0.58	มาก
11.	นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.21	0.59	มาก
12.	มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.26	0.58	มาก
13.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษา/ชุมชน ด้านเศรษฐกิจหรือสังคมหรือสิ่งแวดล้อมหรือวัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.25	0.61	มาก
14.	ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะ ประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.22	0.63	มาก
15.	นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ ของผู้เรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.19	0.63	มาก
รวมเฉลี่ย		4.20	0.59	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.26$) ระดับมาก รองลงมา คือ มีแผนงาน/โครงการส่งเสริมกิจกรรมผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน “อยู่อย่างพอเพียง” และ จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์/อบรบ/รณรงค์ หรือกิจกรรมอื่นใดที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษา/ชุมชน ด้านเศรษฐกิจหรือสังคมหรือสิ่งแวดล้อมหรือวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.25$) ระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.15$) ระดับมาก

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

ข้อ	ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	ผู้บริหารและครู (n = 108)		ระดับการดำเนินงาน
		\bar{X}	S.D.	
1.	มีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.28	0.59	มาก
2.	มีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.21	0.64	มาก
3.	มีการประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่	4.25	0.61	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	ผู้บริหาร และครู (n = 108)		ระดับการ ดำเนินงาน
		\bar{X}	S.D.	
		4.	ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ	
5.	ติดตามผลการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมพัฒนา บุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติ ภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.17	0.63	มาก
6.	นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนาการดำเนิน โครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริม การดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.16	0.66	มาก
7.	ขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติ ภารกิจหน้าที่ของบุคลากร ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	4.13	0.66	มาก
รวมเฉลี่ย		4.21	0.62	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.33$) ระดับมาก รองลงมา คือ มีแผนงานโครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.28$) ระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.13$) ระดับมาก

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ด้านที่ 5 ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ

ข้อ	ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	ผู้บริหาร		ระดับการดำเนินงาน
		และครู		
		(n = 108)		
		\bar{X}	S.D.	
1.	คุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง ได้แก่ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีบรรยากาศ/สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น	4.19	0.51	มาก
2.	คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้คุณธรรมนำความรู้ในการดำเนินชีวิต เป็นต้น	4.25	0.60	มาก
3.	บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.29	0.53	มาก
4.	บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.23	0.58	มาก
5.	บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์	4.28	0.56	มาก
6.	บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ	4.26	0.58	มาก
7.	บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์	4.30	0.55	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	ผู้บริหาร		ระดับการ ดำเนินงาน
		และครู		
		(n = 108)		
		\bar{X}	S.D.	
8.	ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา	4.15	0.51	มาก
9.	ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ	4.14	0.56	มาก
10.	ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม	4.16	0.55	มาก
11.	ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ในด้านสิ่งแวดล้อม	4.14	0.54	มาก
12.	ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ในด้านวัฒนธรรม	4.20	0.57	มาก
รวมเฉลี่ย		4.21	0.55	มาก

จากตาราง 8 พบว่า พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม จากกระแสโลกาภิวัตน์ ($\bar{X} = 4.30$) มากที่สุด รองลงมา คือ บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.29$) ระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ และ ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.14$) ระดับมาก

ตอนที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

ตาราง 9 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การดำเนินงานตาม เกณฑ์การประเมิน สถานศึกษาพอเพียง ของสถานศึกษา	ขนาดเล็ก (n = 32)		ขนาดกลาง (n = 39)		ขนาดใหญ่ (n = 37)		F-test	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการบริหาร จัดการสถานศึกษา	4.23	0.45	4.29	0.43	4.29	0.58	0.183	0.833
2. ด้านหลักสูตร และการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	4.16	0.56	4.15	0.45	4.19	0.58	0.066	0.936
3. ด้านการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	4.21	0.51	4.15	0.49	4.25	0.56	0.365	0.695
4. ด้านการพัฒนา บุคลากรของสถานศึกษา	4.16	0.54	4.20	0.58	4.28	0.60	0.348	0.707
5. ด้านผลลัพธ์/ ภาพความสำเร็จ	4.24	0.49	4.26	0.41	4.15	0.52	0.522	0.595
รวมเฉลี่ย	4.20	0.51	4.22	0.47	4.24	0.56	0.296	0.753

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตาราง 9 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ในภาพรวม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่ามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน (F = 0.296, sig = 0.753) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ พบว่ามีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในทุกด้าน

ตาราง 10 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงราย จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของครูและผู้บริหาร

การดำเนินงานตาม เกณฑ์การประเมิน สถานศึกษาพอเพียง ของสถานศึกษา	ต่ำกว่า 5 ปี (n = 27)		5-10 ปี (n = 11)		11-15 ปี (n = 40)		15 ปีขึ้นไป (n = 30)		F- test	sig
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.		
1. ด้านการบริหาร จัดการสถานศึกษา	4.21	0.40	3.98	0.42	4.34	0.55	4.35	0.47	1.997	0.119
2. ด้านหลักสูตรและ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้	4.17	0.42	3.83	0.48	4.27	0.57	4.15	0.53	2.033	0.114
3. ด้านการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน	4.22	0.51	3.96	0.46	4.27	0.54	4.18	0.51	0.999	0.396
4. ด้านการพัฒนา บุคลากรของ สถานศึกษา	4.22	0.45	3.96	0.55	4.24	0.67	4.27	0.54	0.846	0.472
5. ด้านผลลัพธ์/ ภาพความสำเร็จ	4.25	0.45	3.93	0.53	4.21	0.52	4.30	0.39	1.626	0.188
รวมเฉลี่ย	4.21	0.44	3.93	0.48	4.26	0.57	4.25	0.48	1.500	0.257

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตาราง 10 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ในภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี, 5-10 ปี, 11-15 ปี และ 15 ปีขึ้นไป พบว่า มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา

ไม่แตกต่างกัน ($F = 1.500$, $sig = 0.257$) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการบริหารจัดการ
สถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ พบว่า มีระดับ
ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา
ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 ในทุกด้าน

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยเรียงลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา รองมา คือ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ รองมา คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา รองมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

1.1 การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ มินิโบายายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี และ ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา รองลงมา คือ ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน รองลงมา คือ มีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมา คือ มีแผนงาน/โครงการส่งเสริมกิจกรรมผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน “อยู่อย่างพอเพียง” และจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์/อบรบ/รณรงค์ หรือกิจกรรมอื่นใดที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษา/ชุมชน ด้านเศรษฐกิจหรือสังคมหรือสิ่งแวดล้อมหรือวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ มีแผนงาน แนวแนะ เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ มีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ของบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.5 การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์ รองลงมา คือ บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ และผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ด้านที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา รองมา คือ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ รองมา คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา รองมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาแต่ละแห่งมีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา โดยการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการในสถานศึกษา และขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาตามนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รัฐบาลได้นำยุทธศาสตร์ การพัฒนาประเทศ ว่าด้วยการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักสำคัญ โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิด ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 และแนวทางของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ เป็นแนวทางการกำหนดนโยบาย รัฐบาลได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ.2557-2560) โดยมียุทธศาสตร์ที่ต้องบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกัน 7 ด้าน ในยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา เพื่อปลูกฝังให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” โดยมีกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเจ้าภาพหลัก และตาม นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้มีกิจกรรมเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเผยแพร่ความรู้และการพัฒนาต่อยอดความรู้ เพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ วิสาหกิจ การประกอบอาชีพและดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการ เผยแพร่องค์ความรู้และแนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้กับการดำเนิน ชีวิตประจำวัน ในการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบอย่างเป็นรูปธรรม

กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาควิทยาศาสตร์ เพื่อให้องค์กรหลัก หน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินการ และสอดคล้องกับ นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และยังคงสอดคล้องกับ ทักษกร กรุณวงศ์ ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 5 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา (ทักษกร กรุณวงศ์, 2560) และยังคงสอดคล้องกับ จรินทร์ คำมาป็น ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารสถานศึกษา พอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยรวมมีสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในระดับ มากทุกด้าน ด้านที่มีสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงในระดับมากที่สุด คือ ด้านการบริหาร จัดการ (จรินทร์ คำมาป็น, 2561)

1.1 การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงาน ตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา มีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี และดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และมีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน มีการวางแผน การบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษกร กรุณวงศ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานสถานศึกษา พอเพียงของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงของศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษา พบว่า ด้านการบริหาร จัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.2 การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนา คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน มีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และยังมีการจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิภรณ์ สุวรรณรัตน์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษา ตามนโยบายสถานศึกษาพอเพียงในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน อยู่ในระดับมาก

1.3 การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า มีกิจกรรม เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะ ประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแผนงาน/โครงการส่งเสริมกิจกรรมผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน “อยู่อย่างพอเพียง” และ จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญ ประโยชน์/อบรม/รณรงค์ หรือกิจกรรมอื่นใดที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษา/ชุมชน ด้านเศรษฐกิจหรือสังคม หรือสิ่งแวดล้อมหรือวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีระบบ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ จันทร์ดี (2561) ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์สถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประสาท) ผลการศึกษา พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

1.4 การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มีการส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างสม่ำเสมอ มีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งยังมีการขยายผล เผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิต และปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรินทร์ คำมาปัน (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษา พอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.5 การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรของสถานศึกษาดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้าน วัตถุประสงค์/เศรษฐกิจ และปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษกร กรุณวงศ์ (2560) ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก

2. แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

2.1 ขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ก็มีการบริหารจัดการและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ไปในทิศทางเดียวกัน และมีการขับเคลื่อน

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ดำเนินการตามนโยบาย ซึ่งมี สอดคล้องกับ ศรีวรรณ์ ศรีวิชัย (2565) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่การเป็นศูนย์ การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ผลการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการดำเนินงานการขับเคลื่อน สถานศึกษาสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน (ศรีวรรณ์ ศรีวิชัย, 2565)

2.2 ประสพการณ์การทำงานแตกต่างกันความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเกณฑ์ การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารงาน หรือการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ และหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ที่มีประสพการณ์ทำงานมากมีการถ่ายทอด องค์ความรู้ การสอนงานให้กับผู้มีประสพการณ์ทำงานน้อย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนา งานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2565 เรื่อง การน้อมนำพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติ รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทุกโครงการ หรือโครงการ อันเกี่ยวเนื่องจากราชวงศ์ และสอดคล้องกับ ศรีวรรณ์ ศรีวิชัย (2565) ศึกษา เรื่อง การดำเนินงาน การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีต่อการดำเนินงานการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา จำแนกตามประสพการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและราย ด้าน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน (ศรีวรรณ์ ศรีวิชัย, 2565) ซึ่งยังสอดคล้องกับ ศศิภรณ์ สุวรรณรัตน์ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามนโยบายสถานศึกษาพอเพียงในอำเภอ แม่เมาะ จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสพการณ์ในการทำงานที่ต่างกันมีความ คิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามนโยบายสถานศึกษาพอเพียงโดยรวมไม่แตกต่างกัน (ศศิภรณ์ สุวรรณรัตน์, 2564)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ในด้านที่มีความคิดเห็นของผู้บริหารและครู น้อยที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอนผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. หน่วยการเรียนรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่สถานศึกษาได้ทำเป็นหลักสูตร ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำหน่วยการเรียนรู้ ไปใช้ในการจัดกิจกรรม การพัฒนาผู้เรียน รวมถึงศึกษา วิเคราะห์ หรือวิจัยผลที่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียน เพื่อพัฒนาการรูปแบบจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษา ควรเน้นการจัดกิจกรรมในลักษณะของการบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องส่งเสริม การเรียนรู้ โดยใช้สื่อ หรือแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัว แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาศิเครือข่าย ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้เรียน และควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
3. การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง สถานศึกษาควรจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจน จนถึงรายงานผลการประเมิน เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และควรเพิ่มการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียนที่เกิด จากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด เชียงราย
2. ควรศึกษาประสิทธิภาพการพัฒนาการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษา พอเพียงของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่ประสิทธิผลในการขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้อตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

บรรณานุกรม

- กาญจนา วิเชียรศรี, กฤตยากร ลดาวัลย์ และวิมลพร สุวรรณแสนทวี. (2563). การบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดร้อยเอ็ด. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*, 4(2), 21–32.
- จรินทร์ คำมาปັນ. (2561). การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- ทักษกร กรุณวงศ์. (2560). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- นันทดี พุ่มเกิด. (2561). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปฐพล ด่านนอก. (2563). ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ประวีติ พันผาสุก. (2561). การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พิชญาดา สิงห์เลิศ. (2560). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พิริชญญา พันธุศิริ และจิรวัดณ์ วรณโรจน์. (2564). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 8(3), 287-298.

- ไพฑูริย์ บัวสนิท. (2563). แนวทางการบริหารจัดการโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดพิจิตร. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- รุ่งนภา มหาเกตุ. (2554). สมรรถนะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารตาม กระบวนทัศน์ด้านการเรียนการสอน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- ศรีวรรณ ศรีวิชัย. (2565). การดำเนินงานการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่การเป็นศูนย์ การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- ศศิภรณ์ สุวรรณรัตน์. (2564). การบริหารสถานศึกษาตามนโยบายสถานศึกษาพอเพียง ในอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัย พะเยา, พะเยา.
- สนิท หาจตุรัส. (2561). การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านแม่ฮ้อใน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2558-2559). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560- 2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุวิทย์ จันทร์ดี. (2561). การดำเนินงานเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์สถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา). การศึกษาอิสระ ค.ม.,

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.

สุวิมล ตีรกานันท์. (2554). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ**
(พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา

UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ อาจารย์ผู้สอน
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ดร.วิเลชา ลีสุวรรณีย์ ข้าราชการบำนาญ
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย
ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนจันทวีวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
3. ดร.ธีระศักดิ์ โนชัย ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนจันทวีวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC: Index of Objective Congruence)

เรื่อง การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์ การประเมินสถานศึกษาพอเพียง ของสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา							
1. นโยบาย	1.1 มีนโยบายนำอำนวยการหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อน ในสถานศึกษา และบูรณาการใน แผนปฏิบัติงานประจำปี	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	1.2 ดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่นำอำนวยการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาขับเคลื่อน ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	1.3 ติดตามผลการดำเนินการ ตามนโยบายและแผนปฏิบัติการ ประจำปี ที่นำอำนวยการหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อน ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	1.4 นำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบาย/แผนงาน/โครงการ ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์ การประเมินสถานศึกษาพอเพียง ของสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่					
		1	2	3			
2. วิชาการ	2.1 มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	2.2 ดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริม การบูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	2.3 ติดตามผล แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริม การบูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	2.4 นำผลการติดตามไปพัฒนา แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3. งบประมาณ	3.1 มีการวางแผนการบริหาร จัดการงบประมาณของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	3.2 ดำเนินการตามแผนงบประมาณ ขอสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	3.3 ติดตามผลการดำเนินงานตาม แผนงบประมาณของสถานศึกษาตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	3.4 นำผลการติดตามมาพัฒนา และปรับปรุง การบริหารจัดการ งบประมาณตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์ การประเมินสถานศึกษาพอเพียง ของสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	2	3			
4.บริหารทั่วไป	4.1 บริหารอาคารสถานที่ และจัดการแหล่งการเรียนรู้ ในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	4.2 ประสานสัมพันธ์กับชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ อยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ด้านที่ 2 หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน							
1. หน่วยงาน เรียนรู้ปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	1.1 มีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
	1.2 มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	1.3 มีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้หน่วยงานเรียนรู้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2. การบูรณา การหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียงสู่การ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้	2.1 มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพและเหมาะสมต่อ การนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์ การประเมินสถานศึกษาพอเพียง ของสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
	2.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3. สื่อและแหล่ง เรียนรู้เกี่ยวกับ หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	3.1 จัดทำ/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้เพื่อบูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	3.2 จัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	3.3 ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญา ท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้าง การพัฒนาคุณลักษณะอยู่อย่าง พอเพียงของผู้เรียน	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
4. การวัดและ ประเมินผลการ จัดกิจกรรม การเรียนรู้ ตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	4.1 จัดทำเครื่องมือวัดผล และประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	4.2 ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผล ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	4.3 รายงานผลการประเมิน และนำมาปรับปรุง/พัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์ การประเมินสถานศึกษาพอเพียง ของสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	2	3			
	4.4 จัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียน ที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ด้านที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน							
1. การแนะแนว และระบบดูแล ช่วยเหลือ ผู้เรียน	1.1 มีแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุน การดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	1.2 จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้ รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเอง ได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	1.3 มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ให้สามารถ แก้ปัญหาและพัฒนา ตนเองได้อย่างสอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	1.4 ติดตามผล การจัดกิจกรรม แนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	1.5 นำผลการติดตามมาใช้พัฒนา การจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2. กิจกรรม ผู้เรียน	2.1 มีแผนงาน/โครงการส่งเสริม กิจกรรมผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน “อยู่อย่างพอเพียง”	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์ การประเมินสถานศึกษาพอเพียง ของสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
	2.2 จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์/ อบรม / รณรงค์ หรือกิจกรรมอื่นใด ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	2.3 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม/ ชมรม ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	2.4 มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น/วัฒนธรรม/หลักคำสอน ทางศาสนา ในการจัดกิจกรรม ผู้เรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	2.5 ติดตามผลการจัดกิจกรรม ผู้เรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	2.6 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/ พัฒนา กิจกรรมผู้เรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3. กิจกรรม เพื่อสังคมและ สาธารณะ ประโยชน์	3.1 มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วม ในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะ ประโยชน์ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	3.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษา/ ชุมชน ด้านเศรษฐกิจหรือสังคม หรือสิ่งแวดล้อมหรือวัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์ การประเมินสถานศึกษาพอเพียง ของสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
	3.3 ติดตามผลการดำเนินกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	3.4 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/ พัฒนา การดำเนินกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา							
1.การพัฒนา บุคลากรตาม หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	1.1 มีแผนงาน/โครงการพัฒนา บุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจ และตระหนัก ในคุณค่าของหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	1.2 มีการประชุม/อบรม/สัมมนา/ ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจ หน้าที่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	1.3 ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหา ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	1.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนิน ชีวิตและการปฏิบัติการกิจหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงแก่บุคลากรของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์ การประเมินสถานศึกษาพอเพียง ของสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่					
		1	2	3			
2. การติดตาม และขยายผล	2.1 ติดตามผลการดำเนิน โครงการ/ กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิต และปฏิบัติการกิจกรรมหน้าที่ ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	2.2 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/ พัฒนาการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิต และปฏิบัติการกิจกรรมหน้าที่ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	2.3 ขยายผลและเผยแพร่ ผลการ ดำเนินชีวิตและปฏิบัติการหน้าที่ ของบุคลากร ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
ด้านที่ 5 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ							
1.สถานศึกษา	1.1 คุณลักษณะของสถานศึกษา พอเพียง ได้แก่ เป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษา มีบรรยากาศ/สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง เป็นต้น	0	+1	+1	2	0.67	สอดคล้อง
2.ผู้บริหาร สถานศึกษา	2.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาพอเพียง ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง การนำหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ในการปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้คุณธรรม นำความรู้ในการดำเนินชีวิต เป็นต้น	0	+1	+1	2	0.67	สอดคล้อง

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์ การประเมินสถานศึกษาพอเพียง ของสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่	1	2			
3. บุคลากรของ สถานศึกษา	3.1 บุคลากรของสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	3.2 บุคลากรจัดการทรัพยากร และดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจ อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	3.3 บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็น แบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน เพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	3.4 บุคลากรรู้จักใช้และจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลและ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	3.5 บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐาน รากทางวัฒนธรรมและพร้อมรับต่อ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม จากกระแสโลกาภิวัตน์	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4. ผู้เรียน	4.1 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ หลักเศรษฐกิจพอเพียงของ แต่ละระดับชั้นปีการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	4.2 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิต ได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการ เปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์ การประเมินสถานศึกษาพอเพียง ของสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
	4.3 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิต ได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการ เปลี่ยนแปลงในด้านสังคม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	4.4 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิต ได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการ เปลี่ยนแปลง ในด้านสิ่งแวดล้อม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
	4.5 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิต ได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการ เปลี่ยนแปลง ในด้านวัฒนธรรม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค ผลการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Try Out)

จากการหาค่าคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.99 หมายถึง มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.992	62

ภาคผนวก ง แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ ตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย

3. คำตอบที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ดังนั้นผลการวิจัยจึงไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่ประการใด

4. การเก็บรักษาข้อมูลในการตอบแบบสอบถามของท่านจะทำการเก็บไว้เป็นความลับ และผลการวิจัยจะนำเสนอในลักษณะภาพรวม ไม่ระบุชื่อ ข้อมูลส่วนตัวของท่าน จึงไม่เกิดผลกระทบต่อการใช้งานของท่านแต่ประการใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัย

นายอชิวัฒน์ ทิพย์จักร์

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**เรื่อง การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย**

จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตามสภาพความเป็นจริง

1. ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้รักษากรในตำแหน่ง

ครู กศน.ตำบล

2. ขนาดของสถานศึกษา

ขนาดเล็ก

ขนาดกลาง

ขนาดใหญ่

3. ประสบการณ์การทำงาน

ต่ำกว่า 5 ปี

5-10 ปี

10-15 ปี

15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงรายเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเรื่องหมาย / ลงในช่องที่แสดงระดับการปฏิบัติตามความเห็นของท่านว่ามีการปฏิบัติในระดับใด โดยเลือกค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษาในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษาในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษาในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษาในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา						
1. นโยบาย	1.1 มีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี					
	1.2 ดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา					
	1.3 ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบาย และแผนปฏิบัติการประจำปี ที่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา					
	1.4 นำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบาย/แผนงาน/โครงการ ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา					

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมิน สถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
2. วิชาการ	2.1 มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	2.2. ดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้					
	2.2 ติดตามผล แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้					
	2.4 นำผลการติดตามไปพัฒนา แผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้					
3. งบประมาณ	3.1 มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณ ของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง					
	3.2ดำเนินการตามแผนงบประมาณของ สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง					
	3.3 ติดตามผลการดำเนินงานตามแผน งบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง					
	3.4 นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุง การบริหารจัดการงบประมาณตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง					
4.บริหารทั่วไป	4.1 บริหารอาคารสถานที่และจัดการ แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง					
	4.2 ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน					

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมิน สถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 2 หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน						
1. หน่วยงาน เรียนรู้ปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	1.1 มีหน่วยงานเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้					
	1.2 มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	1.3 มีการศึกษาวิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยงานเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
2. การบูรณา การหลักป รัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียงสู่การ จัดกิจกรรม การเรียนรู้	2.1 มีแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้					
	2.2 แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้					
	2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ					
	2.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
3. สื่อและ แหล่งเรียนรู้ เกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	3.1 จัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	3.2 จัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	3.3 ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน					

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมิน สถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
4. การวัดและ ประเมินผลการ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	4.1 จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง					
	4.2 ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	4.3 รายงานผลการประเมิน และนำมาปรับปรุง/ พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	4.4 จัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยน เรียนรู้ผลงานของผู้เรียน ที่เกิดจากการนำหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้					
ด้านที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
1. การแนะแนว และระบบดูแล ช่วยเหลือ ผู้เรียน	1.1 มีแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนิน ชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง					
	1.2 จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จัก การวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	1.3 มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถ แก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	1.4 ติดตามผล การจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง					
	1.5 นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัด กิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมิน สถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
2. กิจกรรม ผู้เรียน	2.1 มีแผนงาน/โครงการส่งเสริมกิจกรรมผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน “อยู่อย่างพอเพียง”					
	2.2 จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์/อบรบ/รณรงค์ หรือกิจกรรม อื่นใดที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง					
	2.3 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม/ชมรม ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	2.4 มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ วัฒนธรรม/หลักคำสอนทางศาสนา ในการจัด กิจกรรมผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง					
	2.5 ติดตามผลการจัดกิจกรรมผู้เรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	2.6 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรม ผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
3. กิจกรรมเพื่อ สังคมและ สาธารณะ ประโยชน์	3.1 มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน เกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะประโยชน์ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง					
	3.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา สถานศึกษา/ชุมชน ด้านเศรษฐกิจหรือสังคมหรือ สิ่งแวดล้อมหรือวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง					
	3.3 ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะประโยชน์ของผู้เรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	3.4 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะ ประโยชน์ ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง					

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมิน สถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
4. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา						
1.การพัฒนา บุคลากรตาม หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	1.1 มีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของ สถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง					
	1.2 มีแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรของ สถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง					
	1.3 มีการประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนิน ชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่					
	1.4 ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างสม่ำเสมอ					
2. การติดตาม และขยายผล	2.1 ติดตามผลการดำเนิน โครงการ/กิจกรรม พัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและ ปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง					
	2.2 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนาการ ดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจ หน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	2.3 ขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิต และปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากร ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมิน สถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 5 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ						
1.สถานศึกษา	1.1 คุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง ได้แก่ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีบรรยากาศ/สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น					
2.ผู้บริหาร สถานศึกษา	2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้คุณธรรม นำความรู้ในการดำเนินชีวิต เป็นต้น					
3. บุคลากร ของ สถานศึกษา	3.1 บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	3.2 บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจ อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
	3.3 บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์					
	3.4 บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ					
	3.5 บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม จากกระแสโลกาภิวัตน์					

เรื่อง	การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมิน สถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา	ระดับในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
4. ผู้เรียน	4.1 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐาน การเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของ แต่ละระดับชั้นปีการศึกษา					
	4.2 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/ เศรษฐกิจ					
	4.3 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม					
	4.4 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ในด้านสิ่งแวดล้อม					
	4.5 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ในด้านวัฒนธรรม					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายอิวัฒน์ ทัพย์จักร์ ผู้วิจัย

082-1945915

ชื่อ-สกุล อธิวัฒน์ ทิพย์จักร์
วัน เดือน ปี เกิด 9 กันยายน 2524
สถานที่เกิด
วุฒิการศึกษา
ที่อยู่ปัจจุบัน 54 หมู่ 12 ตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ 50220
ผลงานตีพิมพ์ อธิวัฒน์ ทิพย์จักร์ (ผู้บรรยาย). (30 เมษายน 2566). การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงราย. ใน การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 9 (หน้า 1426-1439). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

